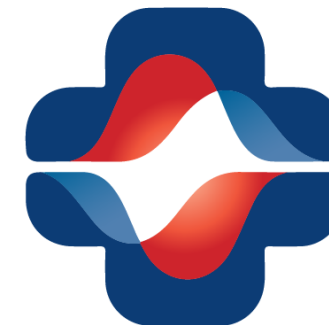

ESF projekt UP.03.3.1.04.0020

REGIONALNI CENTAR KOMPETENTNOSTI MLINARSKA

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Program stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika:
Specifični postupci u zdravstvenoj njezi

„Zadaće medicinske sestre kod punkcija”

Tanja Dornik, Škola za medicinske sestre Mlinarska

Iva Šušterčić, Škola za medicinske sestre Mlinarska

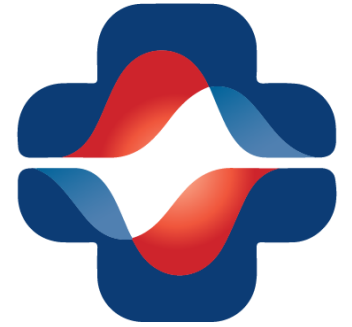
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Uvod

- Punkcija označava **uvođenje igle u tjelesnu šupljinu ili u tkivo radi aspiracije sadržaja** da bi se izvršio pregled izgleda i sastava punktata. Punkcija se može izvoditi u **dijagnostičke i terapijske svrhe**.
- Neke od najčešće izvođenih punkcija su **lumbalna, pleuralna i abdominalna punkcija**.

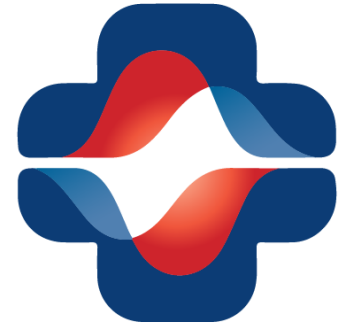
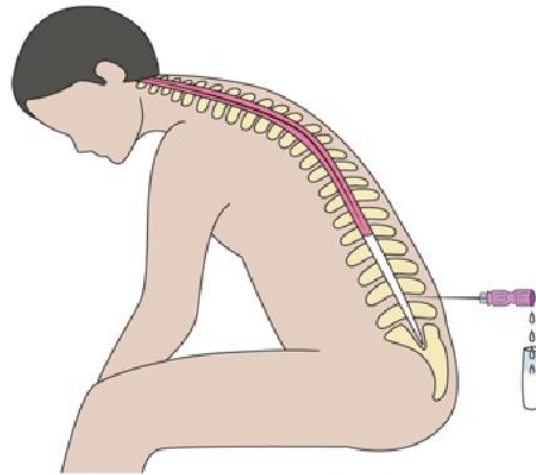
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Lumbalna punkcija

- Lumbalna punkcija je postupak pri kojem se iglom ulazi u kralježnični kanal da bi se dobio uzorak cerebrospinalne tekućine (*likvora*).

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Postupci medicinske sestre kod izvođenja lumbalne punkcije vezani su za:

- pripremu bolesnika i materijala,
- asistenciju prilikom izvođenja zahvata,
- osiguravanje položaja i sigurnosti bolesnika za vrijeme zahvata,
- skrb za bolesnika nakon zahvata i rano prepoznavanje mogućih komplikacija.

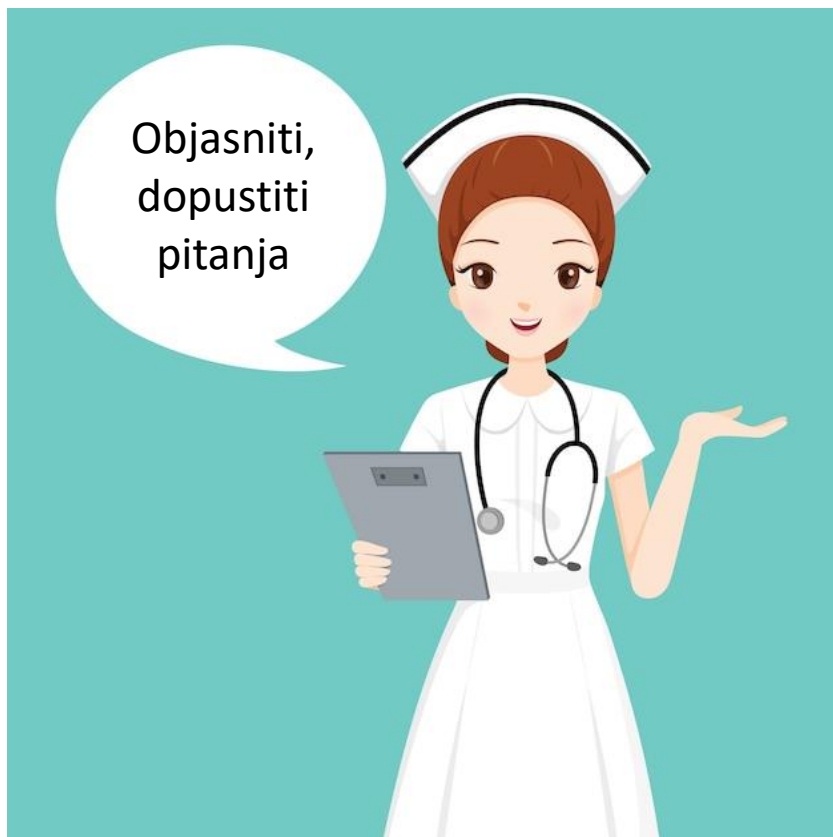

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprema bolesnika

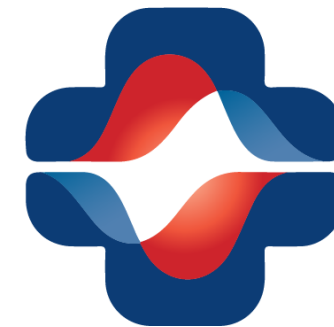
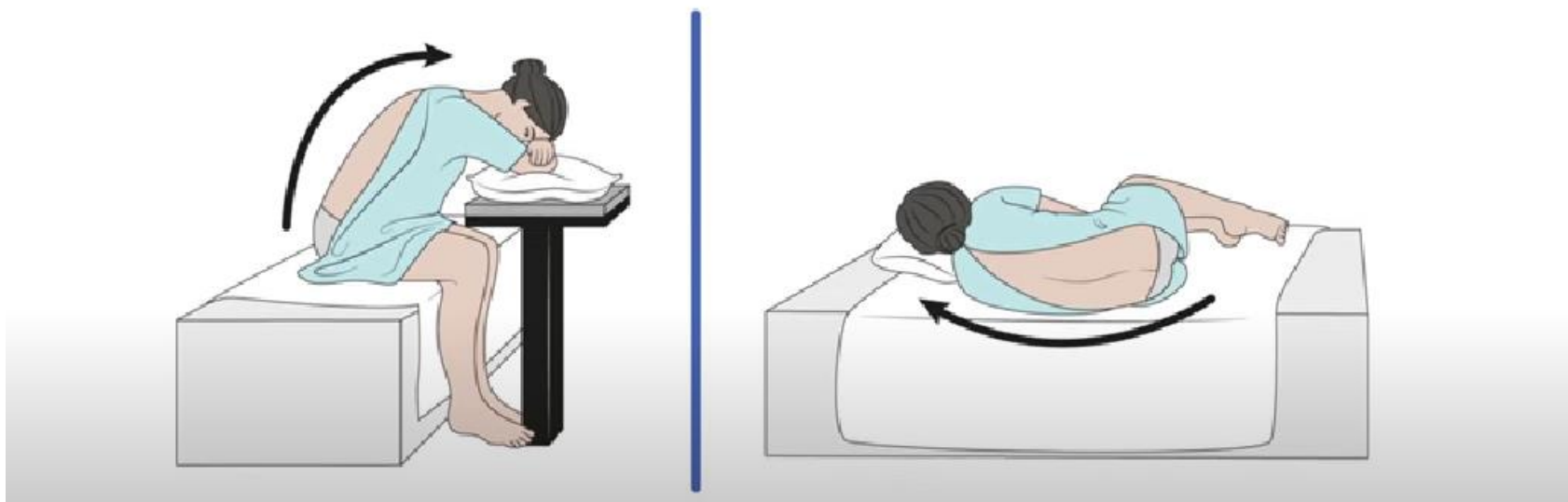
- Psihička priprema

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprava bolnika

- Fizička priprava

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

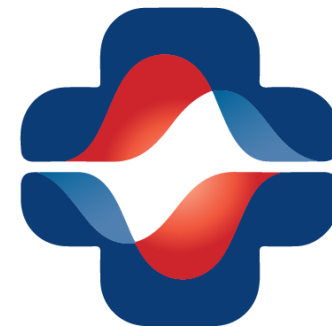
Asistiranje

prilikom dezinfekcije i prekrivanja
ubodnog mjesta sterilnim kompresama

priprema lokalne anestezije

prilikom uzimanja uzoraka za
dijagnostičke pretrage

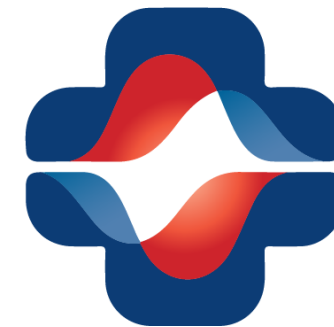
nadziranje stanja bolesnika prilikom
izvođenja punkcije

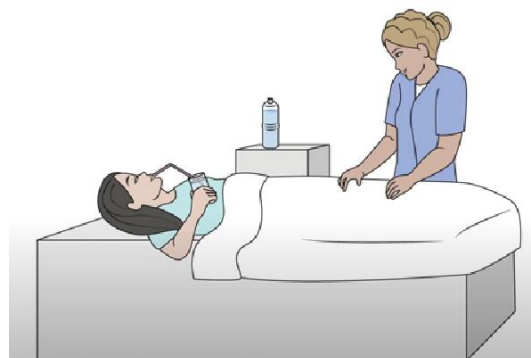
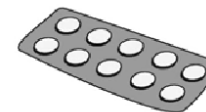
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Postupak s bolesnikom nakon zahvata

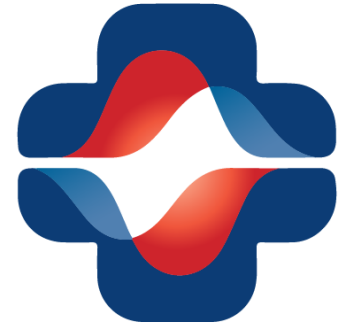

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

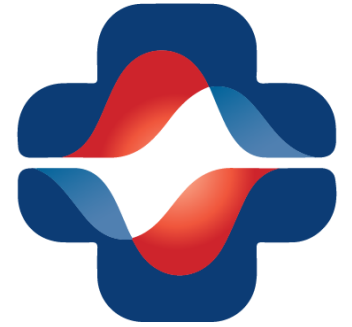
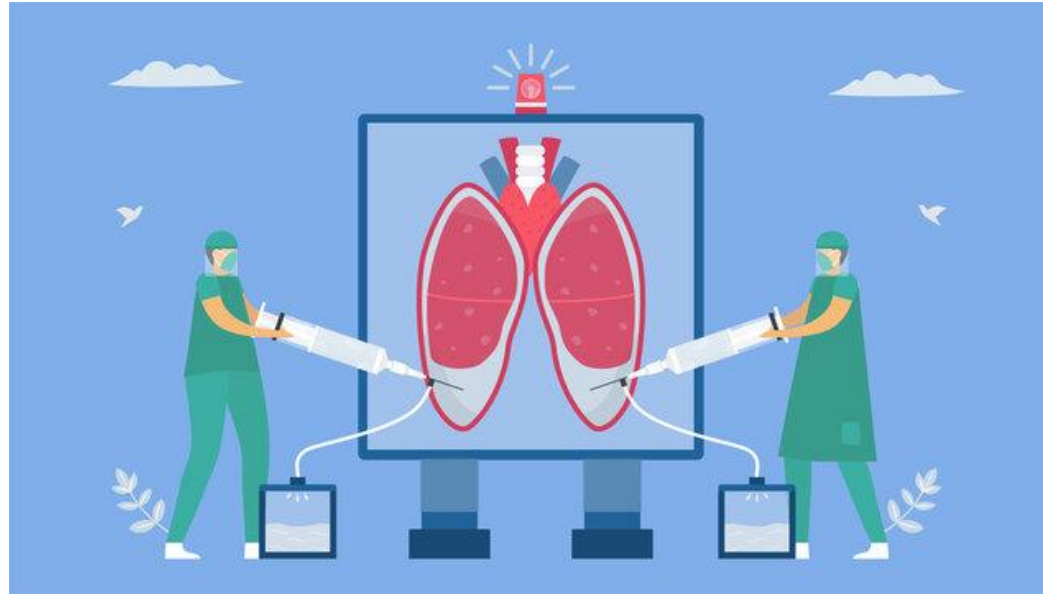

Postupak s likvorom

- Likvor se odmah po završenom zahvatu, na sobnoj temperaturi, odnosi u laboratorij. Nikako se ne odlaže u hladnjak. U slučaju odloženog transporta epruveta za mikrobiološke pretrage odlaže se do 24 sata na sobnoj temperaturi, a nasađene podloge u termostatu na 37°C.

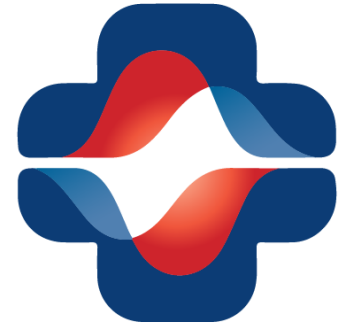
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Pleuralna punkcija

- Pleuralna punkcija je medicinsko-tehnički zahvat kod kojeg specijalnom iglom ulazimo u pleuralni prostor radi evakuacije sadržaja.

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Izvodi se:

- u dijagnostičke svrhe - fizikalni, mikrobiološki, biokemijski i citološki pregled uzorka
  - u terapijske svrhe - evakuacija sadržaja (olakšavanje disanja, uklanjanje boli)
-
- slijepa pleuralna punkcija (fizikalni pregled)
  - vođena pleuralna punkcija (uz kontrolu ultrazvuka, CT-a)

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprema bolesnika

- psihička - objasniti pacijentu cilj, način i tijek postupka
  - napomenuti da je postupak neugodan i bolan
  - dopustiti mu pitanja
  - osigurati pisanu suglasnost na izvođenje postupka

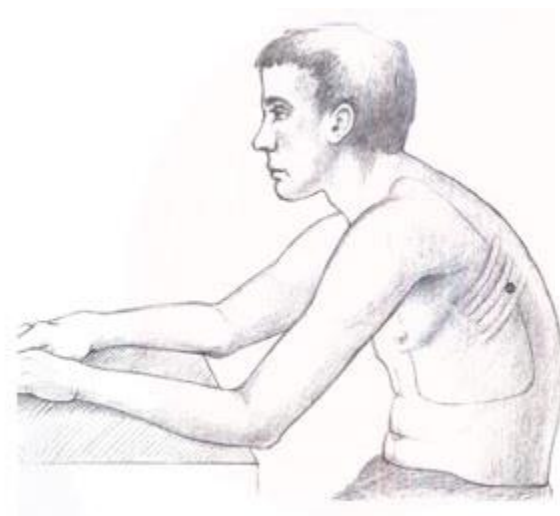
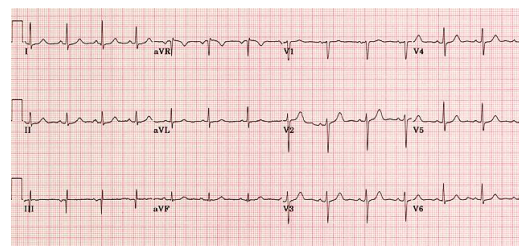
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprema bolesnika

- Fizička

Status kisika		
sO ₂	96,8	%
Izračunate vrijednosti		
ctO ₂	11,3	Vol%
pO ₂ (A)*	13,11	kPa
pO ₂ (A-a)*	2,92	kPa
pO ₂ (a/A)*	77,8	%
ctO ₂	11,3	Vol%
pO ₂ (a,T)/FO ₂ (I)*	48,5	kPa

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Asistiranje

priprema lokalne anestezije

kontrola vitalnih funkcija i saturacije tijekom postupka

asistiranje pri aspiraciji
sadržaj

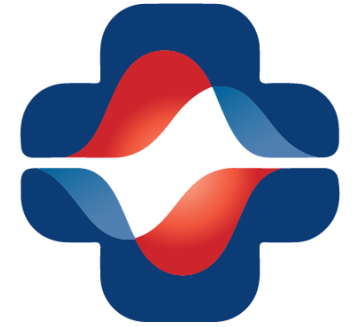
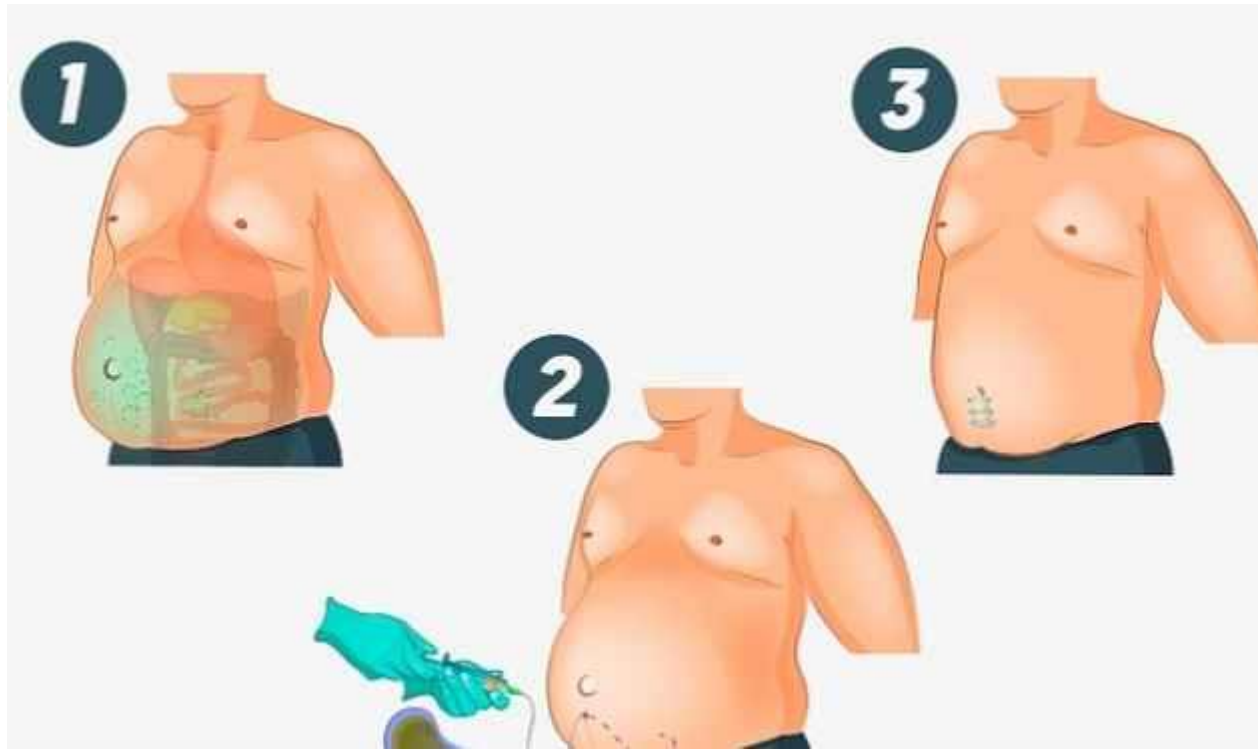

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

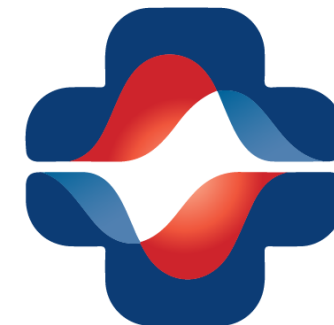
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

ABDOMINALNA PUNKCIJA

- Abdominalna punkcija (*paracenteza*) je postupak kojim se iz trbušne šupljine uklanja ascites kroz iglu ili kanilu koju liječnik uvodi kroz trbušni zid.
- *Ascites* se najčešće javlja kao komplikacija ciroze jetre, ali i kod karcinoma jetre te tumora peritoneuma.
- Granice sadržaja koji se evakuira određuju se fizikalnim pregledom ili uz pomoć ultrazvuka.

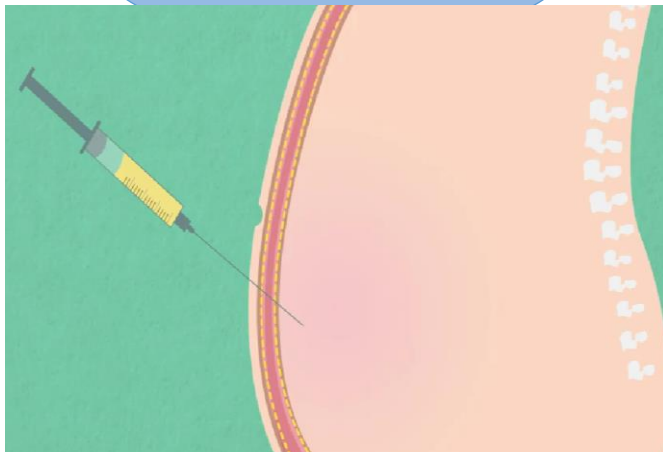
Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Izvodi se u:

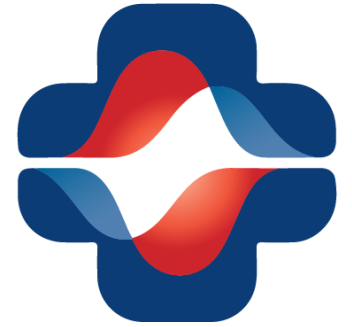
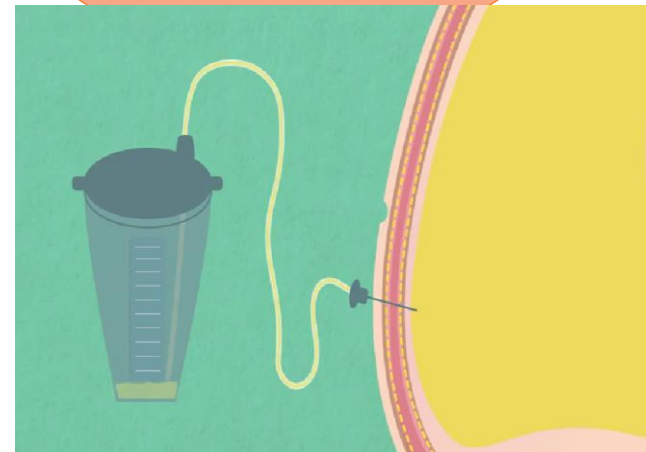
DIJAGNOSTIČKE SVRHE

fizikalni   mikrobiološki
biokemijski   citološki

TERAPIJSKE SVRHE

olakšavanje disanja
uklanjanje boli

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprema bolesnika

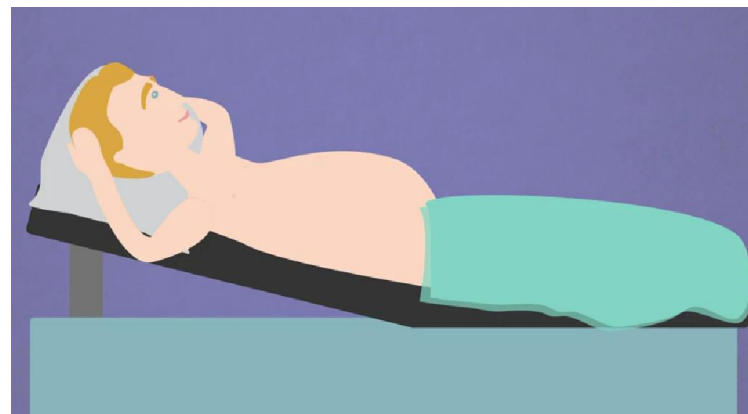
- psihička - objasniti pacijentu cilj, način i tijek postupka
  - dopustiti mu pitanja
  - osigurati suglasnost na izvođenje postupka

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Priprava bolesnika

- Fizička priprava

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Asistiranje

prilikom dezinfekcije i prekrivanja ubodnog mjesta
sterilnim kompresama

priprema lokalne anestezije

prilikom uzimanja uzoraka za dijagnostičke pretrage

nadziranje stanja bolesnika prilikom izvođenja
punkcije

nakon punkcije fiksira iglu i na kraj igle priključuje sistem
za infuziju, koji otvara do kraja, a slobodan kraj stavlja u
posudu u koju će se skupljati drenirani ascites

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Nakon obavljene punkcije

- izvadi se igla/kanila i na ubodno mjesto se postavlja sterilna gaza.

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Literatura

- <https://ivamilosevic5.wordpress.com/2015/12/21/pleuralna-punkcija/>
- https://hr-m.iliveok.com/health/probijanje-pleuralne-supljine_128864i15988.html
- <https://hr.puntomarinero.com/pleural-puncture-conducting-pleural-puncture/>
- <https://studenti.rs/skripte/medicina-stomatologija/abdominalna-punkcija-uloga-i-zadaci-medicinske-sestre/>
- <http://www.msd-prirucnici.placebo.hr/msd-prirucnik/bolesti-probave/dijagnosticki-i-terapijski-postupci-u-gastroenterologiji/abdominalna-paracenteza>
- https://www.cochrane.org/hr/CD009199/SYMPT_polozej-tijela-i-unos-tekucina-za-sprjecavanje-glavobolje-nakon-lumbalne-punkcije
- <https://hr.the-health-site.com/lumbar-puncture-909>
- chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://arhiva.bolnicasb.hr/Lumbalna%20punkcija.pdf

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska